

Tööjuhendid

EESTI VÄRVILISED HEEGELPITSID

Ann Ojaste. (1991). Didaktilised materjalid ja metoodika heegeldatud mitmevärviliste etnograafiliste pitside diferentseeritud õpetamiseks. Diplomitöö. Tallinna Pedagoogiline Instituut, tööõpetuse metoodika kateeder.
Juhendaja: Tiia Artla

Tööjuhend 1

LÕNGA KINNITAMINE TÕÖ SERVAL

Järgneva töövõtte rakendamisel on võimalik lõngaotsad kohe heegelrea sisse heegeldada.

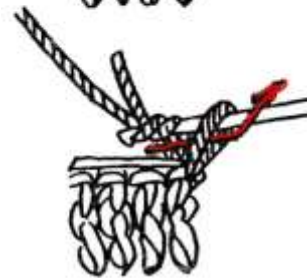
1. Lõpeta rida ja keera lõngaots tagasi rea peale.

2. Kinnita uus lõng.

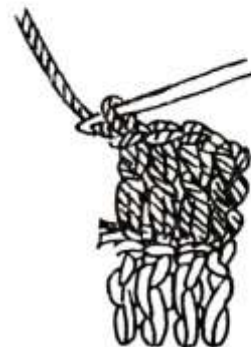
3. Võta heegelnõelale korraga 2 lõnga (kerast tulev lõng ja lõngaots) ning tõmba heegelnõelal olevast silmusest läbi.

4. Jätka heegeldamist kerast tuleva lõngaga. heegelda rea kõrgus ja keera ka uue lõnga ots rea peale.

5. Alusta silmuste heegeldamist nii, et lõngaotsad jäävad rea sisse.

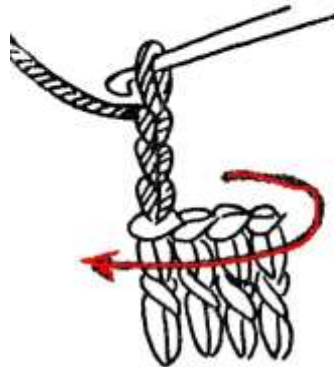
Tööjuhend 2

LÕNGADE VAHETAMINE TÖÖ SERVAL

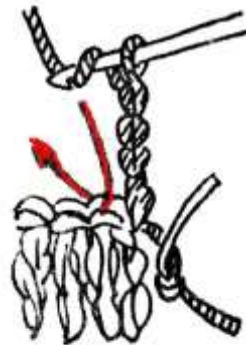
1. Silmuse viimane võtte tee uut värvi lõngaga.
Lõngaotsad sõlmi omavahel ja peida Hiljem nõela abil ridade vahele.

2. Heegelda uue rea kõrgus ja pööra töö ringi.

3. Alusta silmuste heegeldamist.

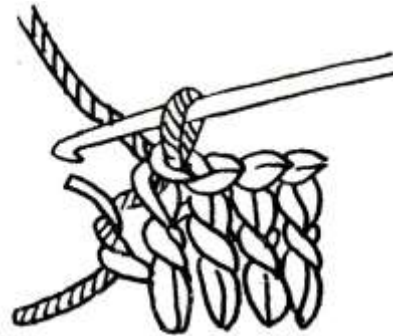
4. Jätka tööd.

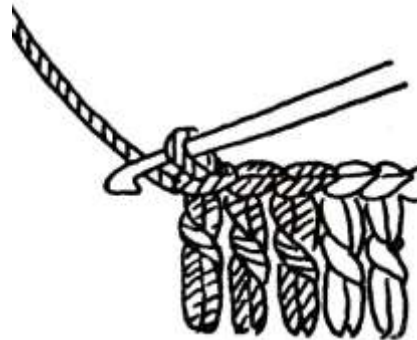
Tööjuhend 3

LÕNGADE VAHETAMINE REA KESKEL

1. Silmuse viimane võte tee uut värvi lõngaga. Lõngaotsad sõlmi omavahel.

2. Jätka tööd.

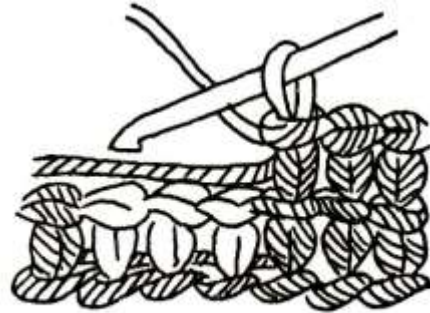

Kui järgneb tihe heegelpind, siis heegelda ka siin lõngaotsad rea sisse.

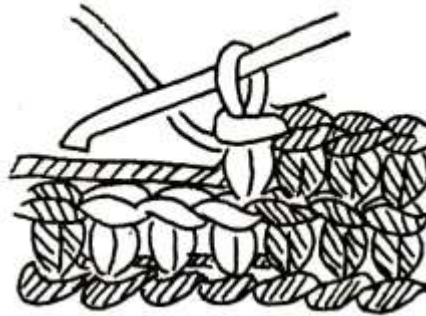
Tööjuhend 4

VABA LÕNGA HEEGELDAMINE HEEGELREA SISSE

1. Silmuse viimane võtte tee uut värvi lõngaga.

2. Vaba lõng hoia heegelrea peal ning silmused heegelda üle lõngajooksu.

Tööjuhend 5

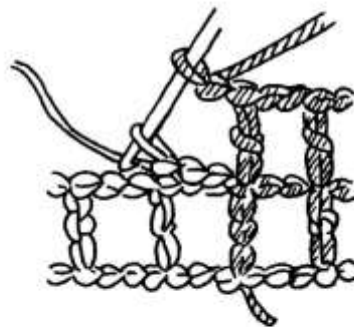
LÕNGADE VAHETAMINE FILEEHEEGELDUSEL

Järgneva töövõtte rakendamine võimaldab vältida liigseid lõngade katkestusi.

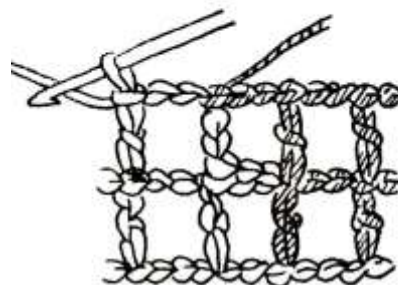
1. Heegelreal üle silmuste soovitud kohani jõudmiseks kasuta aassilmuseid.

2. Heegelda ahelsilmuseline samm nagu tavaliselt rea alustamisel (rea kõrgus).

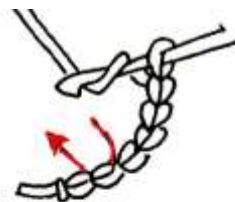
3. Jätka tööd.

Tööjuhend 6

KÜLJEKAARTEGA PAELA HEEGELDAMINE

1. Heegelda heegelahel.

2. Eelviimasest ahelsilmusest heegelda välja mustriile vastav arv sambaid (2 või 3).

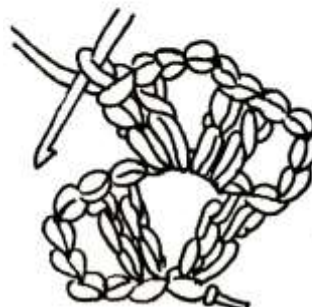
3. Kahe sambagrupi vahele heegelda vastav arv ahelsilmuseid. Teine sammaste grupp heegelda välja viimasest ahelsilmusest.

4. Pööra töö ringi ja heegelda Küljekaar (rea kõrgus).

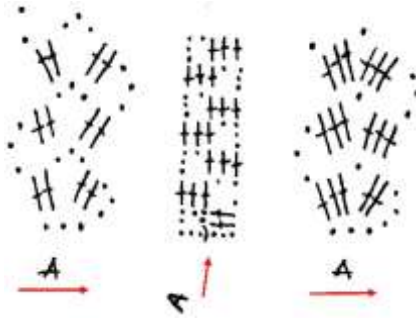
5. Sambad heegelda eelmise rea sambagruppide vahel oleva heegelahela ümber.

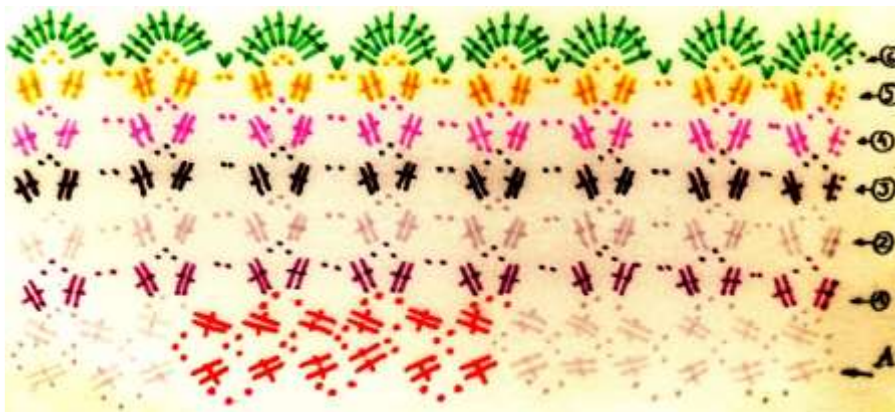
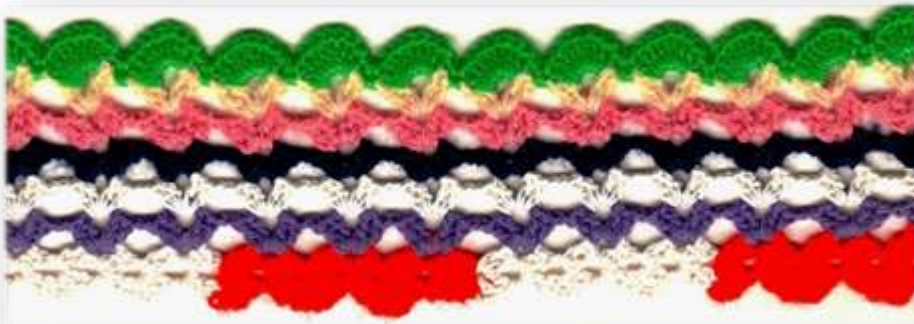
Tööjuhend 7

PAELALE HEEGELDATUD PITSID

- Heegelda vastavalt oma mustrile kahe- või kolmesambalistest gruppidest koosnev valmispitsi pikkune pael (vt Küljekaartega paela heegeldamine – tööjuhend 6).

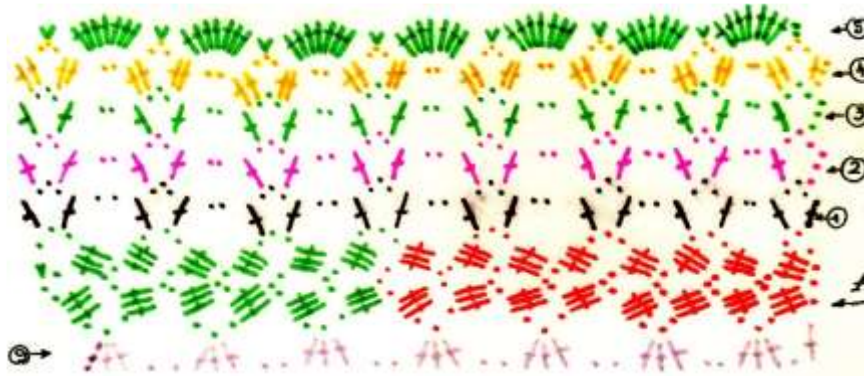
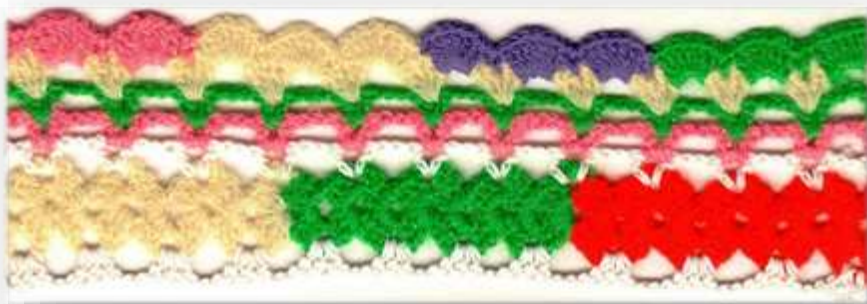

- Heegelda paela ühele või mõlemale servale värvilisi heegelridu vastavalt mustriskeemile.

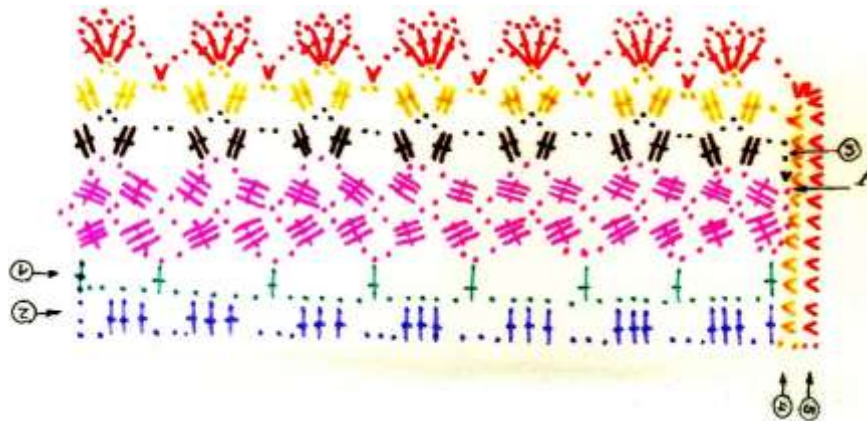

Setu. TPedl metoodiline fond

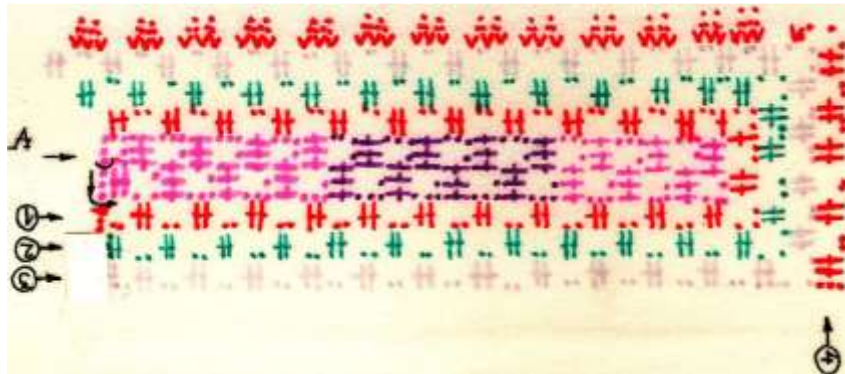
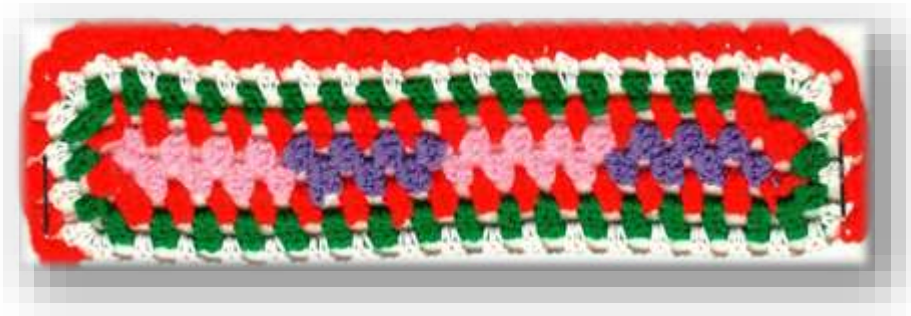

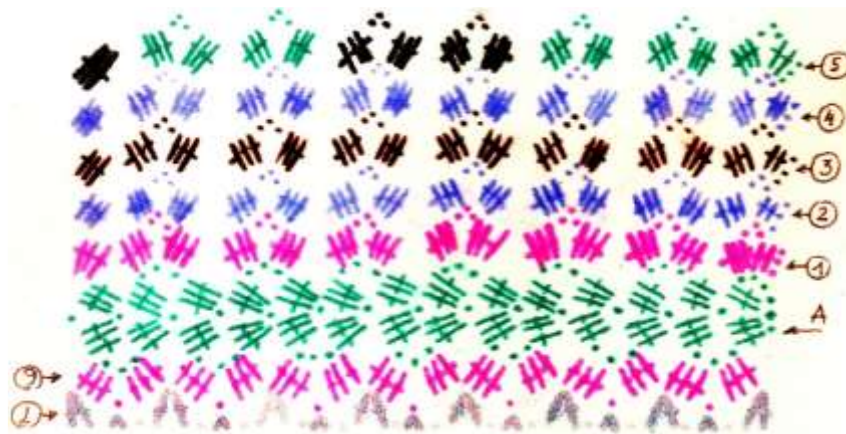
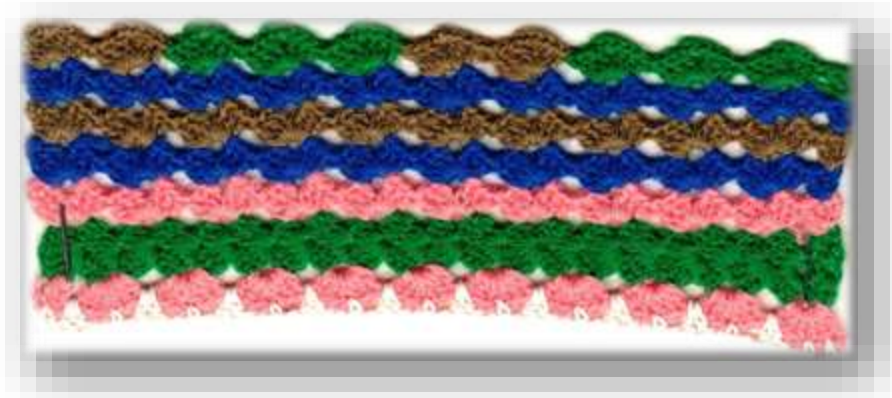
Setu. TPedl metoodiline fond

Setu. TPedl metoodiline fond

Setu. TPedl metoodiline fond

Setu. TPedl metoodiline fond

Tööjuhnd 8

KAARSAKID HEEGELPAELAL

- Heegelda vastavalt oma muustrile sammastest ja ahelsilmustest koosnev valmispitsi pikkune pael.
- Paela ühele servale heegelda ükshaaval sakid. Sakk saadakse järk-järgulise edasi-tagasi heegeldamisega:

- Kinnita lõng (vt Tööjuhend 1 Lõnga kinnitamine töö serval)
- Kinnita heegelahel paela külge muustril märgitud kohas kinnissilmusega.

- Teise rea alguskohani jõudmiseks (rea kõrgus) kasuta ühte järgmistest võimalustest:

1) ahelsilmuseid

2) kinnissilmuseid

3) aassilmuseid

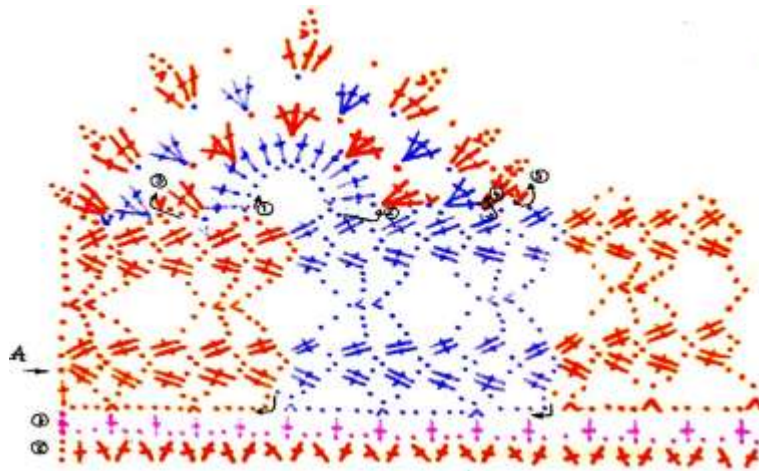
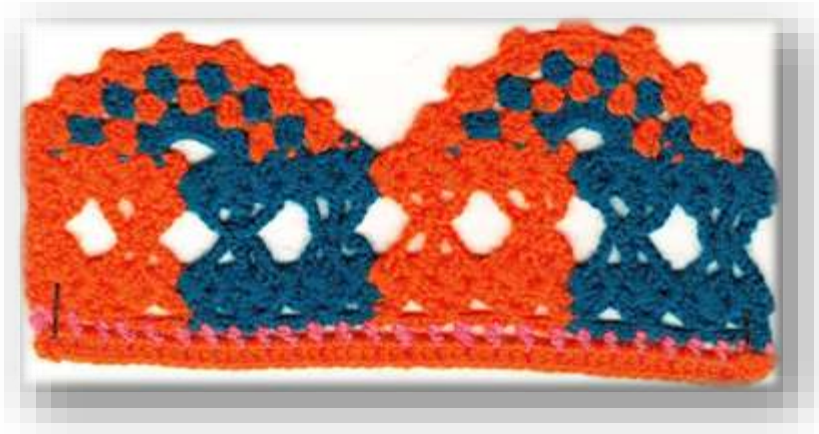
- Pööra töö ringi ja heegelda muustrile vastav arv sambaid ümber heegelahela.

- Sambarida kinnita paela külge kinnissilmusega.

Jätka saki heegeldamist vastavalt muustrile. Muustrilehel on täpselt ära näidatud numbrite ja nooltega ridade heegeldamise järjekord, suund, kinnitused.

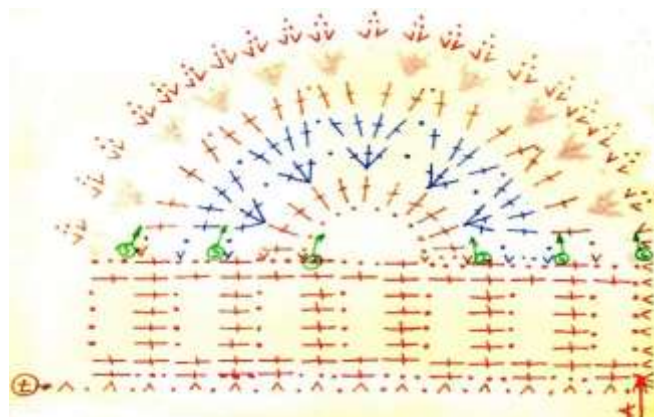
(vt Tööjuhend 4 Vaba lõnga heegeldamine rea sisse).

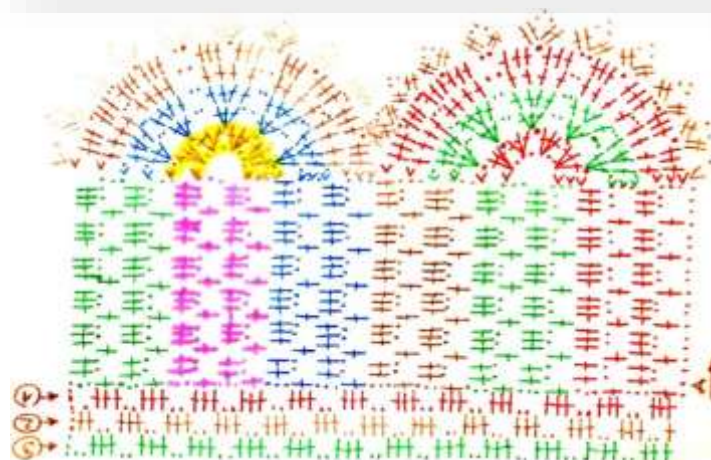
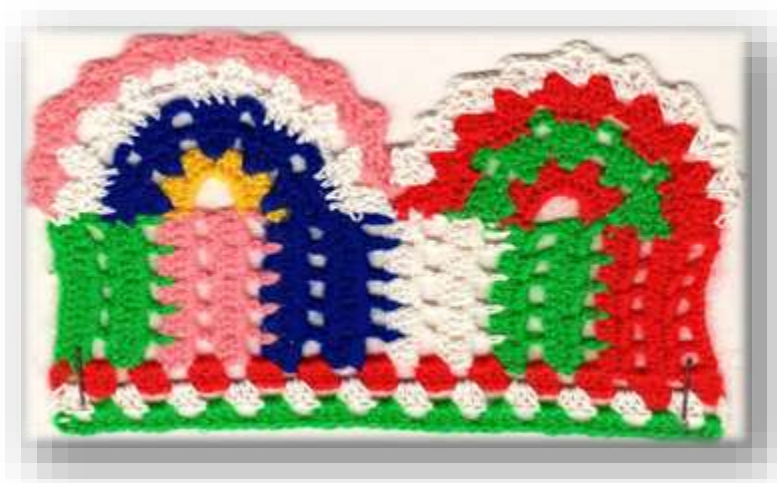
Muhu. TPedl metoodiline fond

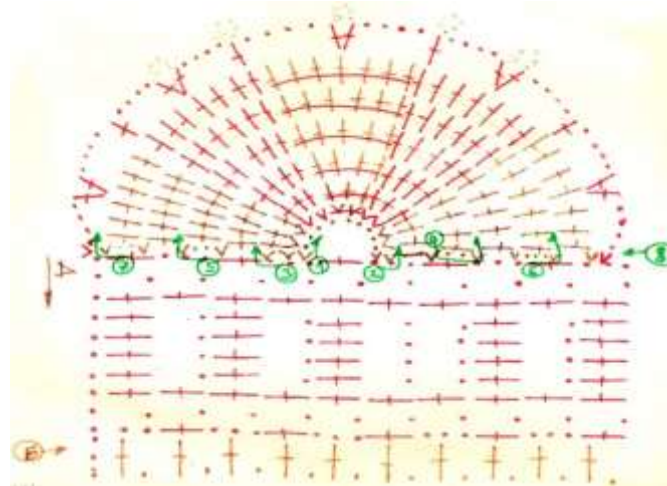
Muhu. TPedl metoodiline fond

Setu. A 411:22

Setu. TPedl metodiline fond

Setu. TPedl metoodiline fond

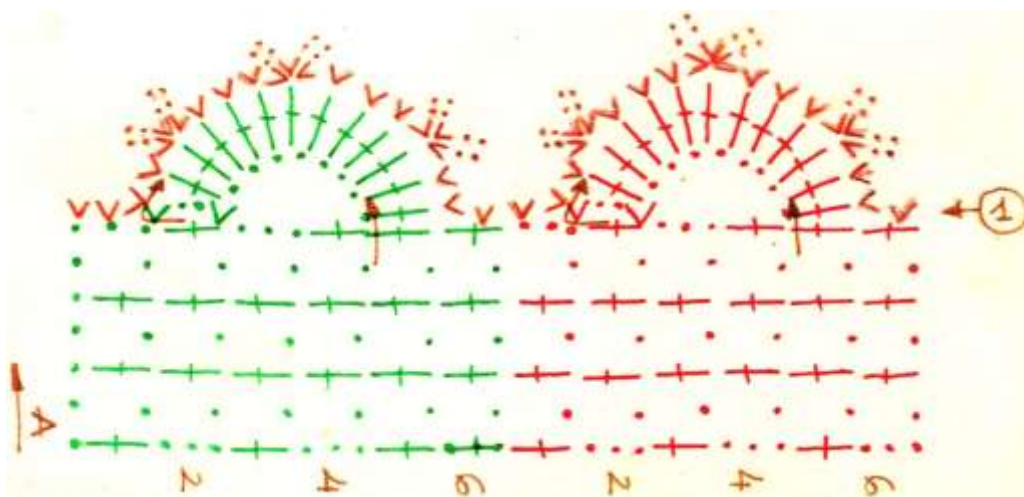
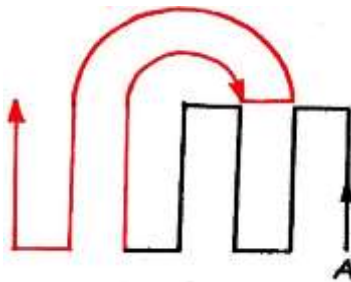
Muhu. TPedl metoodiline fond

Tööjuhend 9

SAKK + PAEL = KOOSVALMIVAD

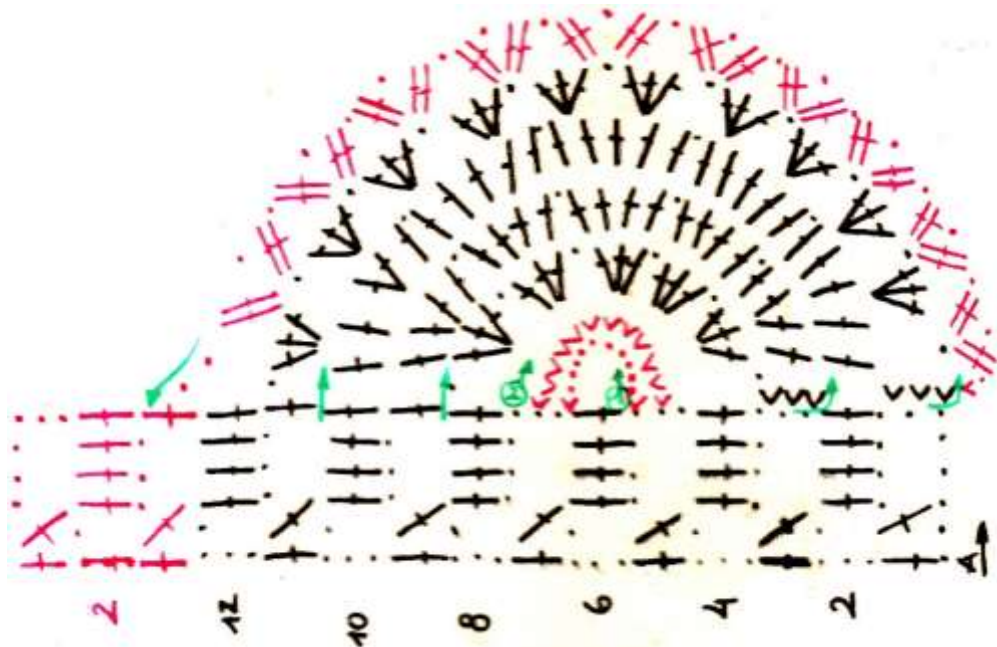
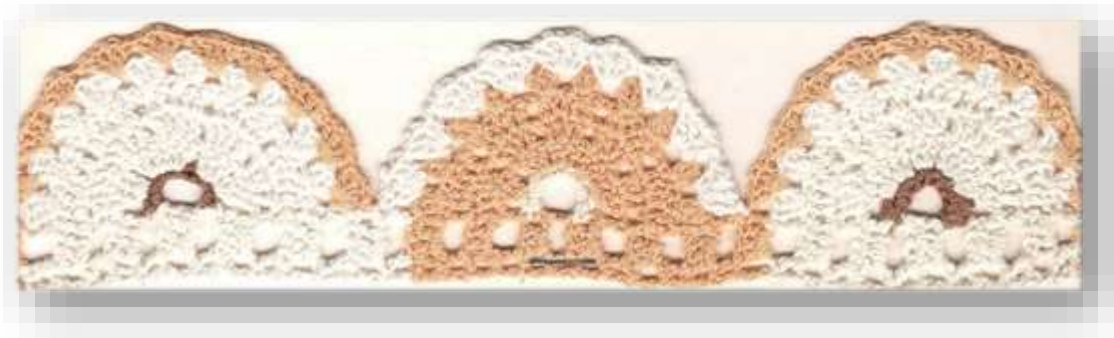
Nende pitside puhul heegeldatakse pitsi paela- ja sakiosa korraga. Mustrilehetedel on näha. Mustrilehtedel on täpselt ära näidatud numbrite ja nooltega ridade heegeldamise järjekord, suund, kinnitused.

- Heegelda pitsi pael valmis 4-da reani. Seejärel hakka heegeldama sakki ja paela korraga järgmise skeemi kohaselt:

Setu. 10895

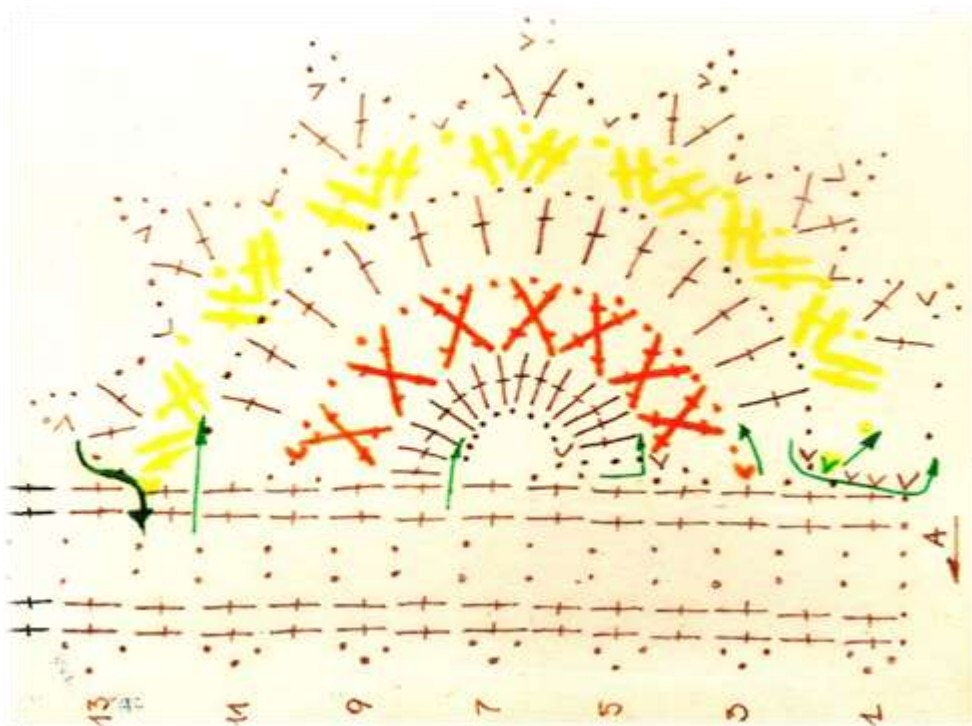
- Heegelda pitsile pael valmis 7-nda reani. Seejärel hakka heegeldama sakki ja paela korruga järgmise skeemi kohaselt:

Setu. EVM E 220:3

- Heegelda pitsil pael valmis 7-reani. Seejärel heegelda korruga sakki ja paela.

Muhu. UKU RKT -300

Tööjuhend 10

SAKKIDEGA ja RISTIRIDADENA

- Heegelda pitsi täpselt skeemi järgi ristiridadena.

Setu. EVM E 220:37

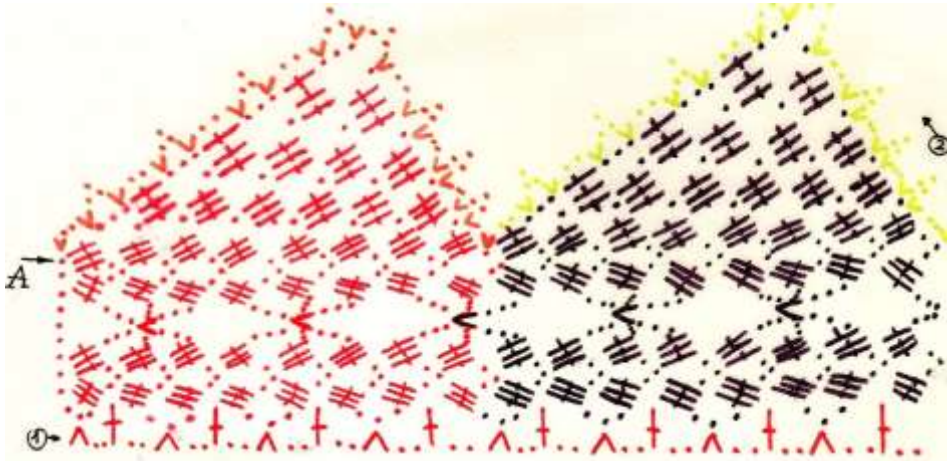

Muhu. UKU RKT – E 69-d

- Ühenda pitsi hegelahelad viimase ahela heegeldamisel pika kinnissilmusega.

- Lõpuks heegelda pikirida pitsi ulatuses.

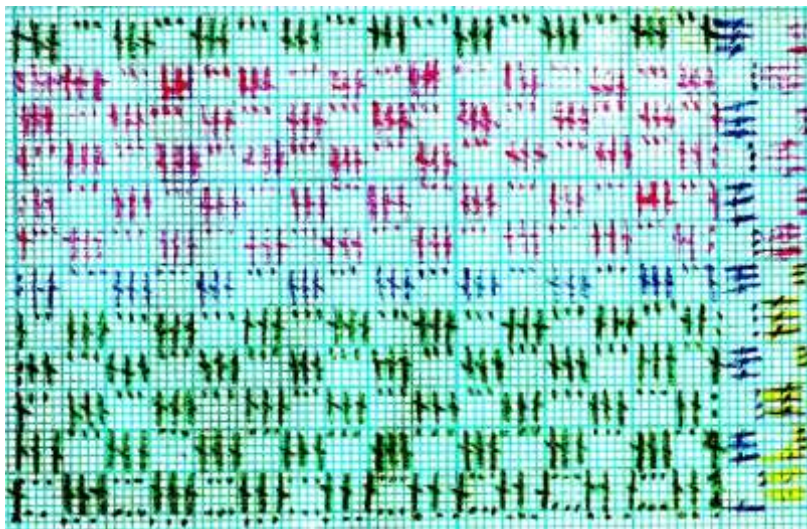

Setu. TPedl metodiline fond

Tööjuhend 11

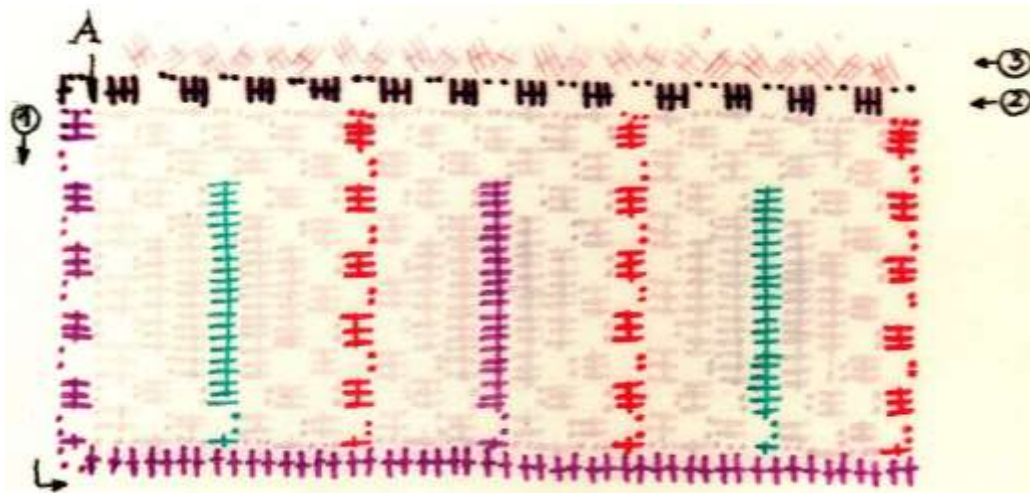
FILEEKIRJALINE

- Fileekirjalist pitsi heegelda täpselt mustri järgi ristiridade viisi.

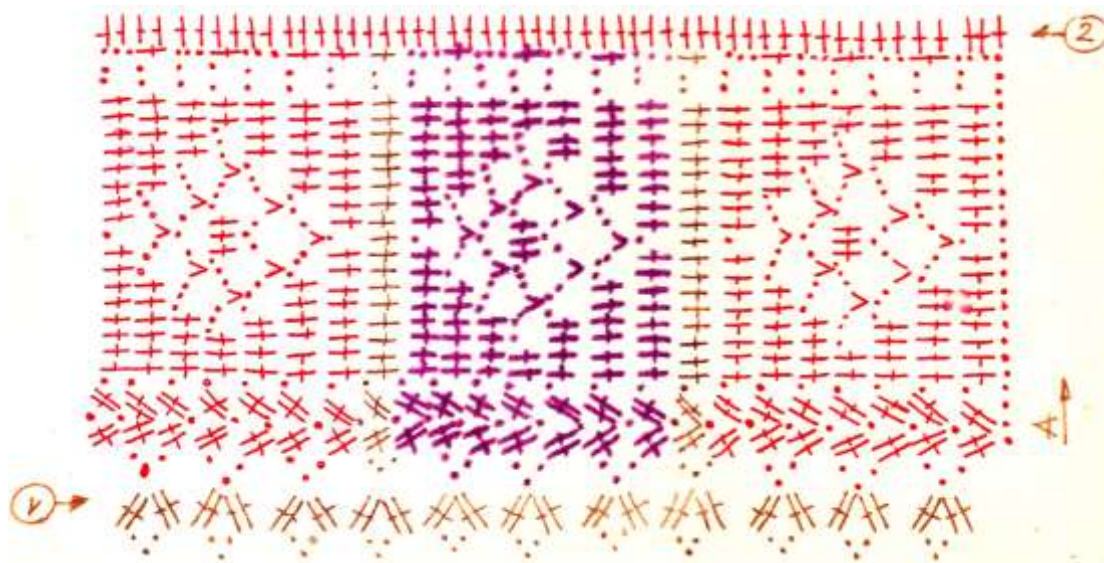

Setu. TLÜ metoodiline fond

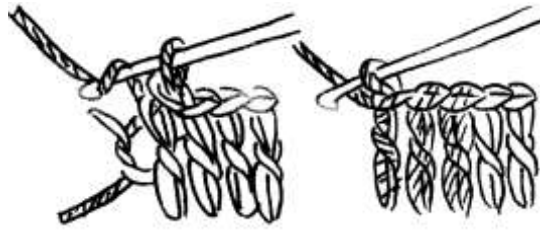

Setu. EVM E 154:1

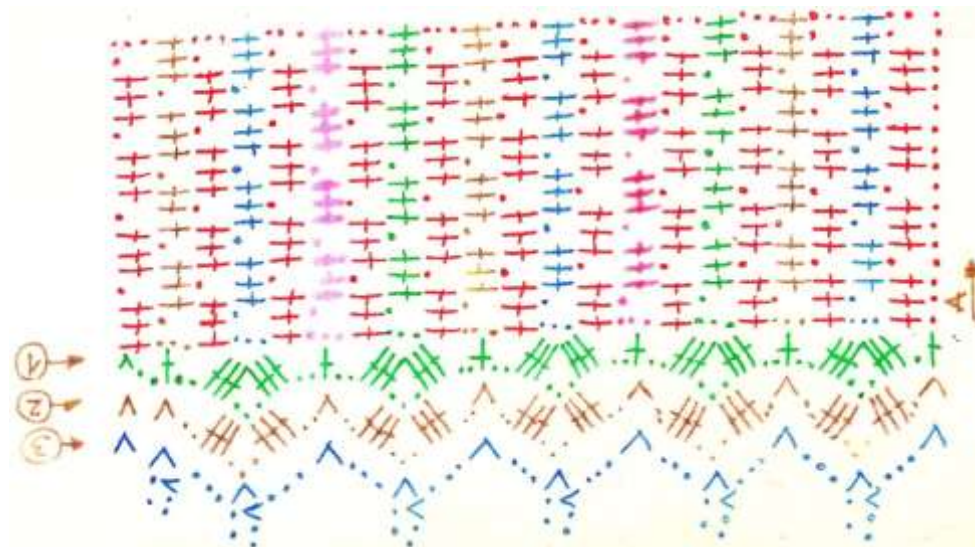

Setu. UKU MF - 9

- Vaheta pitsil lõngad rea keskel.

- Kui pitsi vajalik pikkus on valminud, heegelda ääresakid ja kinnitusepoolne äär pikiridadena kogu pitsi pikkuses.

Setu. EVM E 218:56A

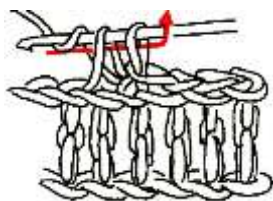
Tööjuhend 12

ORNAMENTIDEGA FILEEKIRJALISED

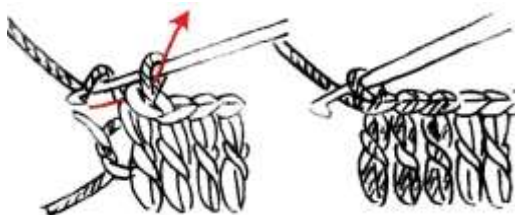
Fileekirjalistel ornamentidega pitsidel **ei heegeldata** vaba lõnga rea sisse. Heegeldamisel vajad mitut üht värvi lõngakera.

(vt Tööjuhend 5. LÕNGADE VAHETAMINE FILEEKIRJALISEL PINNAL)

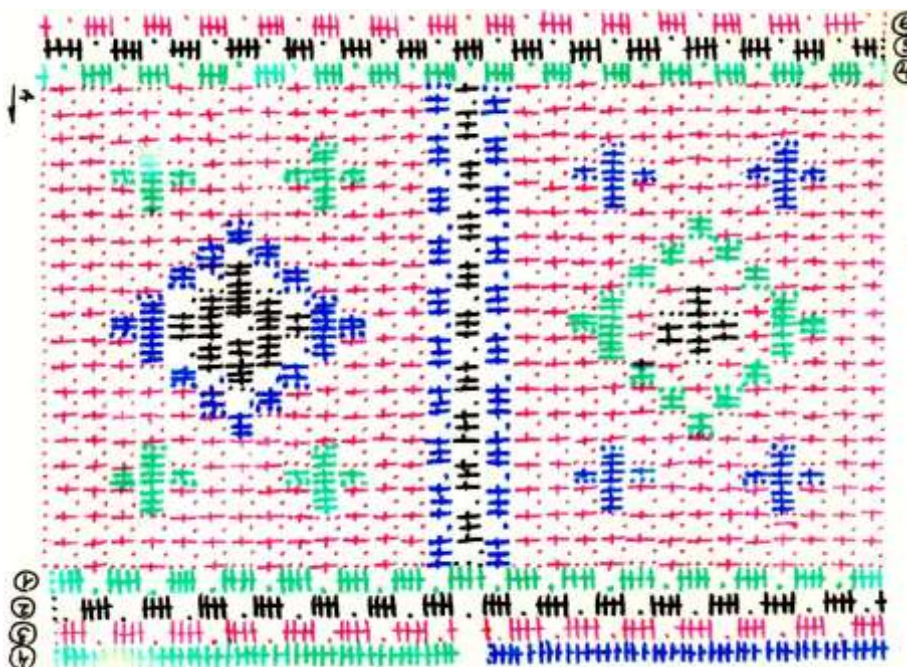
- Heegelreal üle silmuste soovitud kohani jõudmiseks kasuta aassilmuseid.

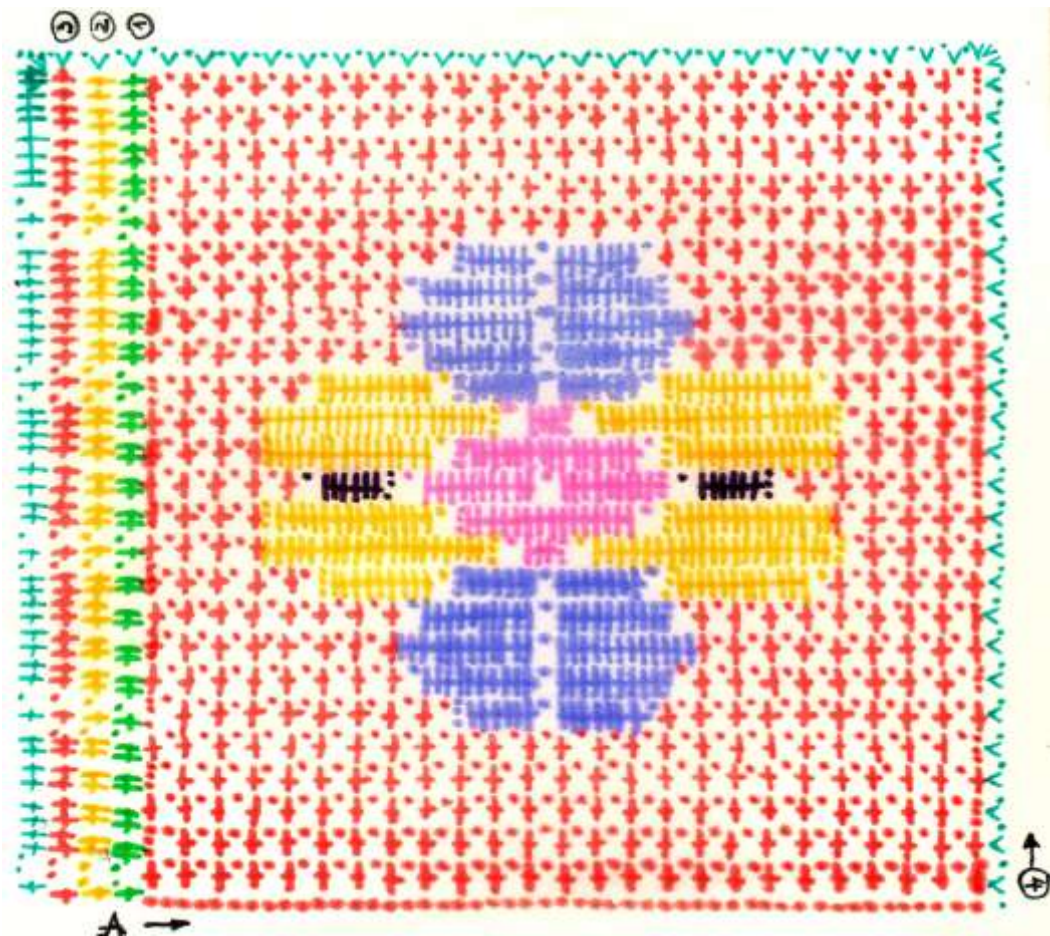

- Lõngade vahetamine rea keskel.

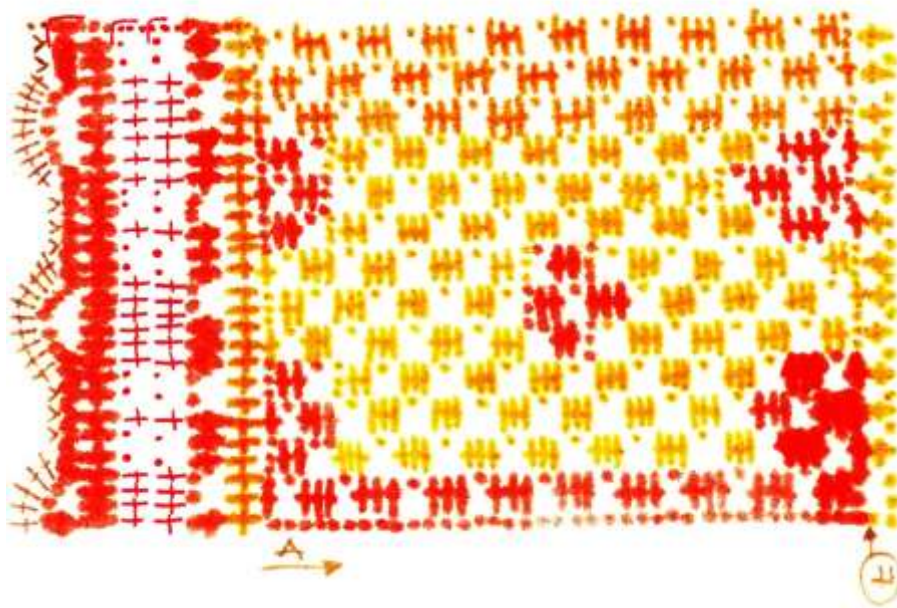
- Kui pits on pikkuselt valmis saanud, heegelda ääresakid ja kinnitusepoolne äär pikiridadena kogu pitsi pikkuses.

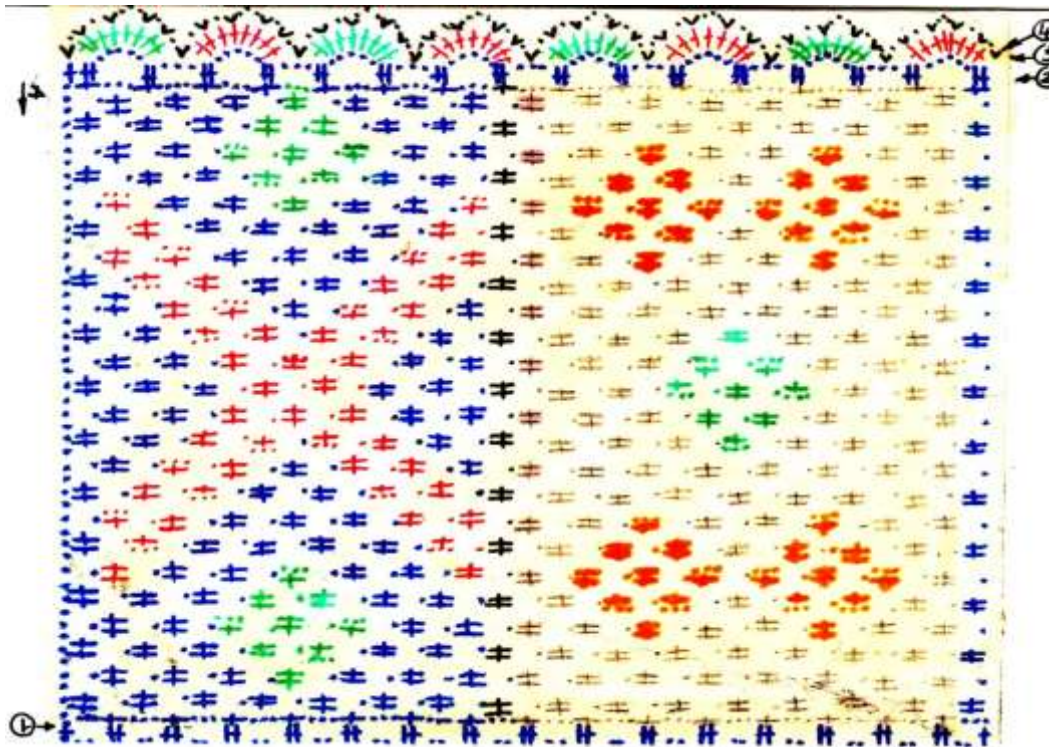
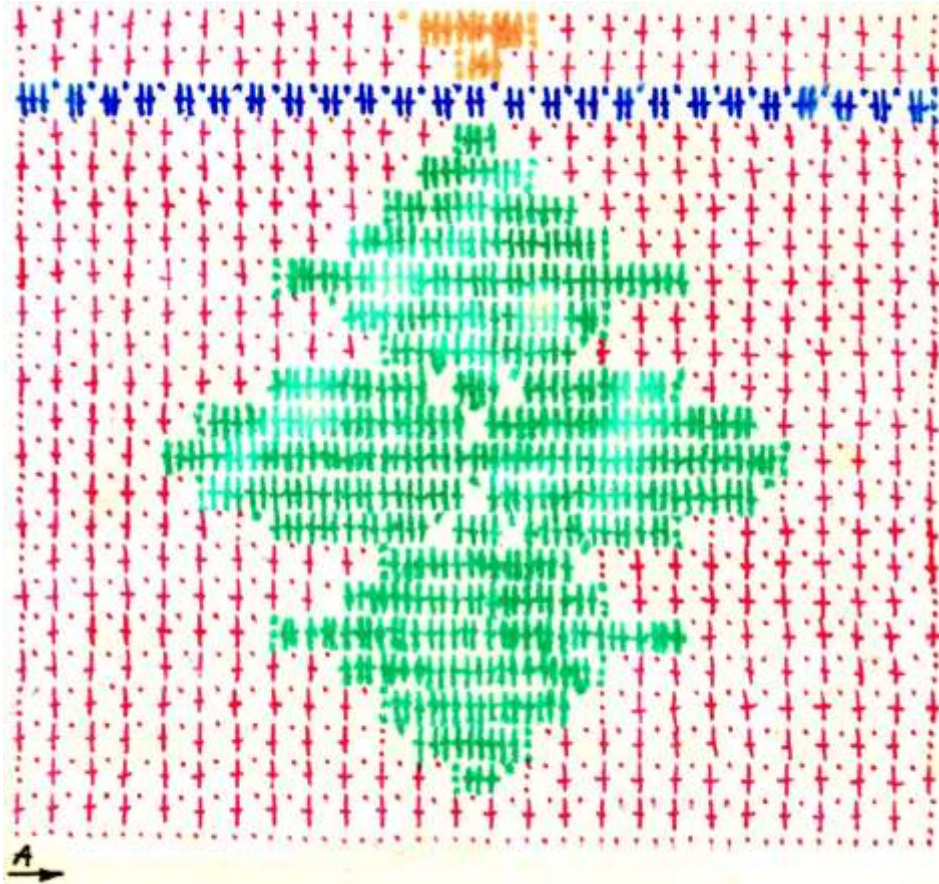

Setu. TPedi metoodiline fond

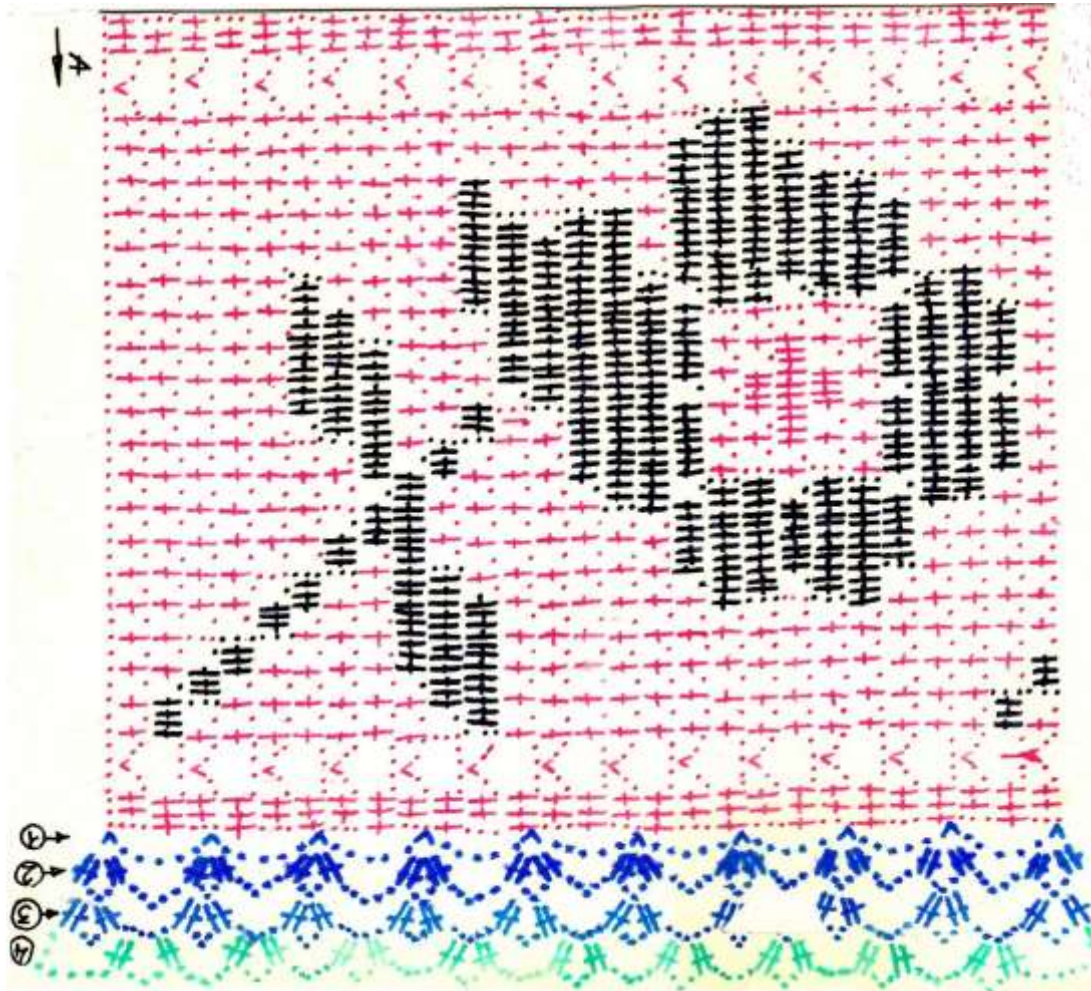

Setu. A 338:26

Setu. TPedl metoodiline fond

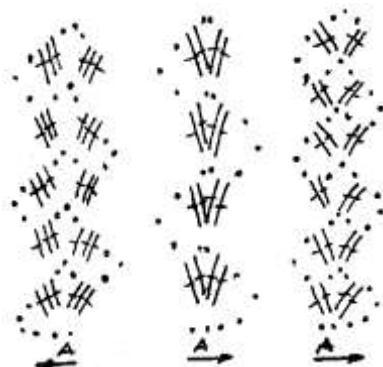

Setu. TPedI metoodiline fond

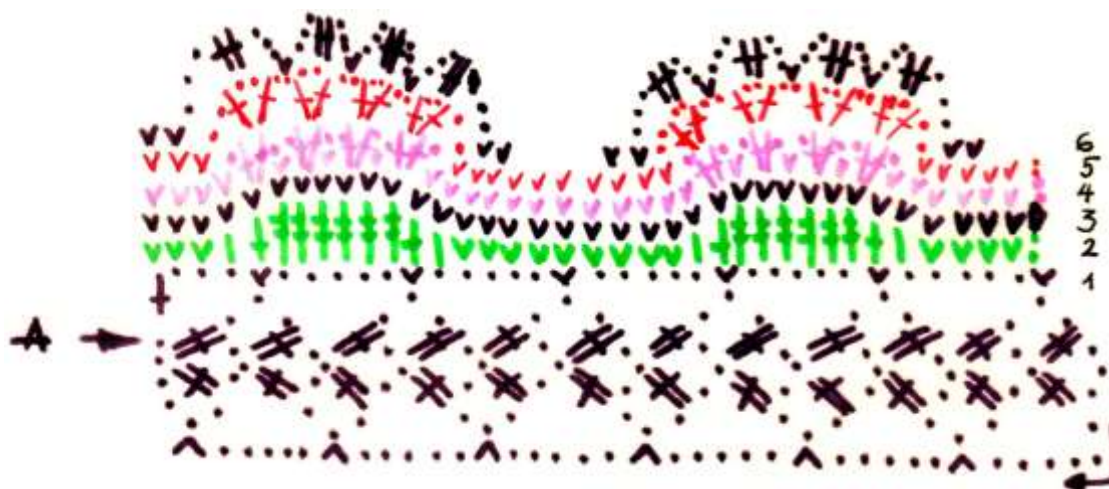
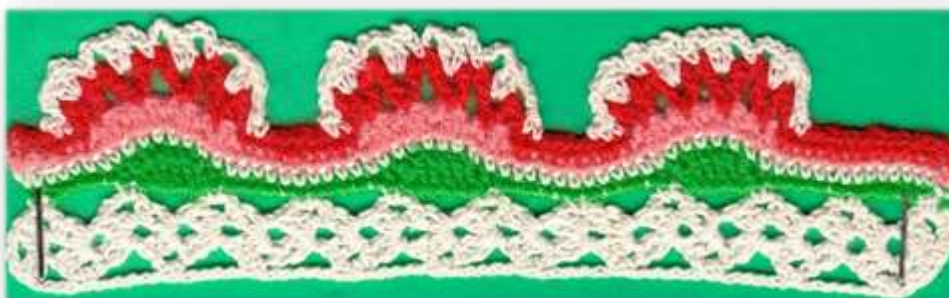
Tööjuhend 13

SAKID PIKIRIDADENA

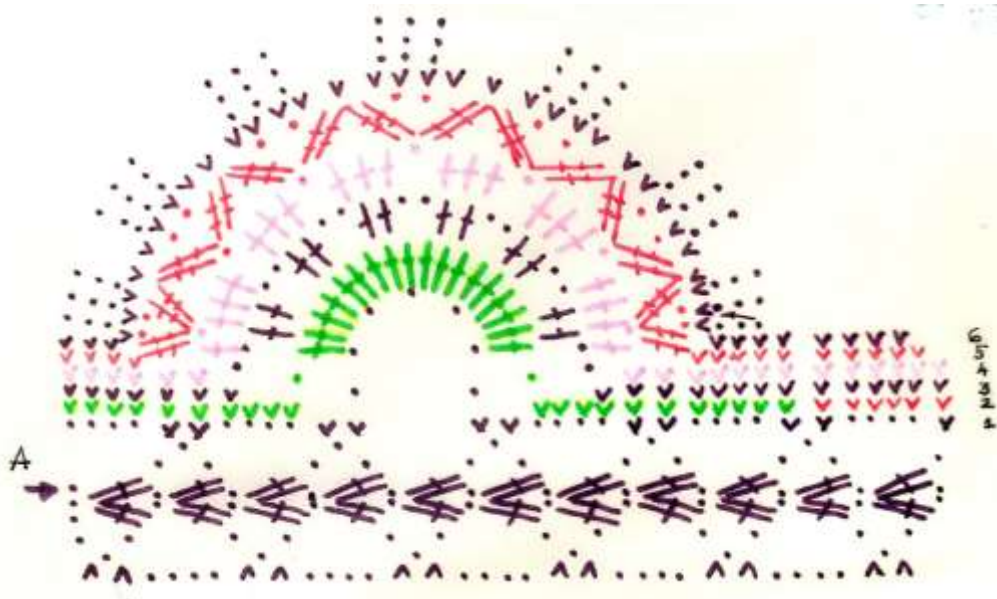
- Heegelda vastavalt oma muustrile kahe- või kolmesambalistest gruppidest ja ahelsilmustest koosnev valmispitsi pikkune pael (vt Tööjuhend 6. KÜLJEKAARTEGA PAELA HEEGELDAMINE).

- Heegelda paela ühele või mõlemale servale värvilisi heegelridu vastavalt muustrile.
- Heegelda järgneva kahe pitsi sakid pikiridadena paela külge.

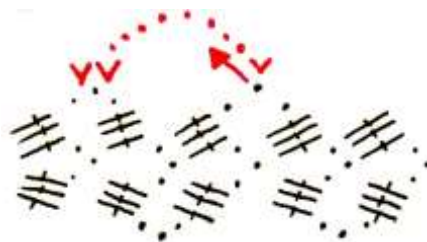
Muhu. TPedl metoodiline fond A 509:43

Muhu. ML:P8

Järgneval pitsil on esimene pikirida katkev:

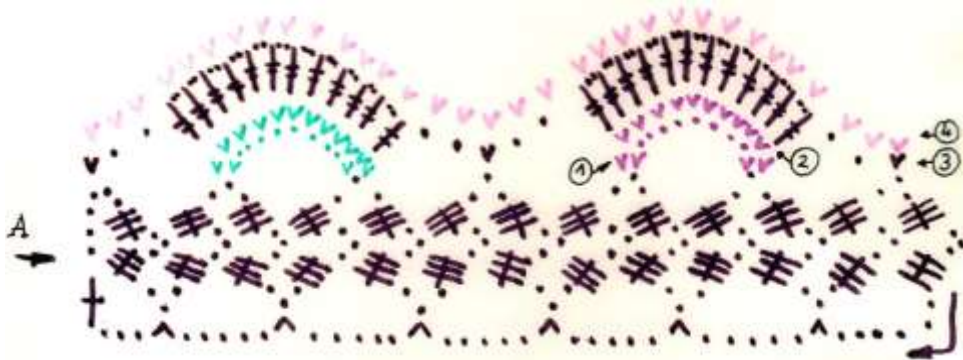
- Kinnita lõng (vt Tööjuhend 1. LÕNGA KINNITAMINE TÖÖ SERVAL);
- Heegelda ahelsilmustest hegelahel ja kinnita paela külge mustri märgitud kohas kahe kinnissilmusega.

- Pööra töö ümber ja heegelda üle ahela muustril märgitud arv kinnissilmuseid;
- Kinnita rida paela külge kinnissilmusega.

- Jätka heegeldamist pikiridadena vastavalt muustrile.

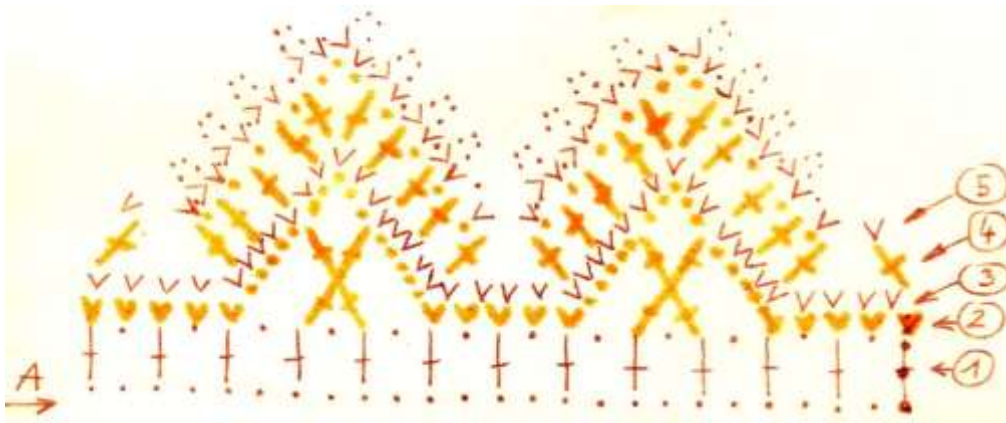

Muhu. TPedl metoodiline fond

Tööjuhend 14

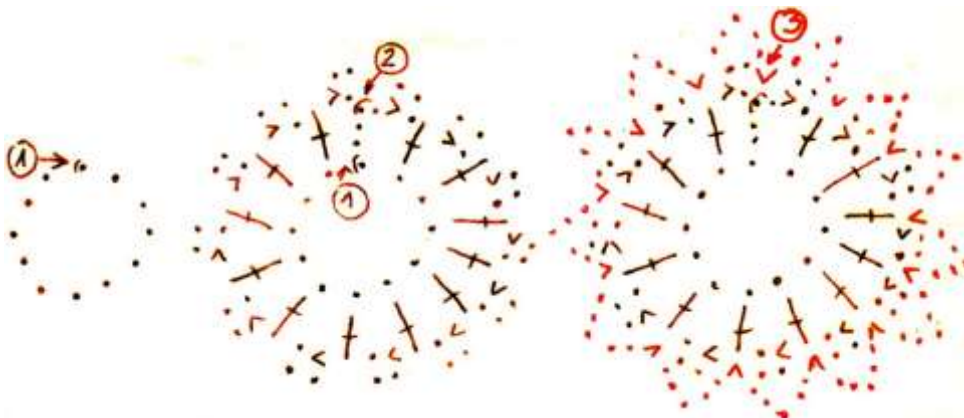
MUHU PIKIREALINE ja ROSETTIDEGA PITSID

- Heegelda pitsi täpselt skeemi järgi pikiridadena.

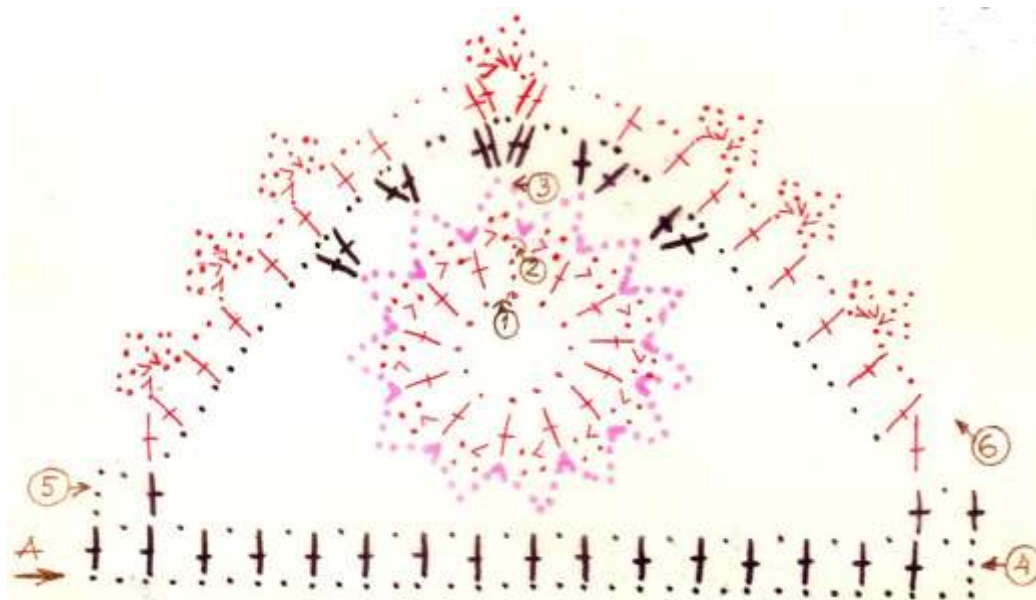
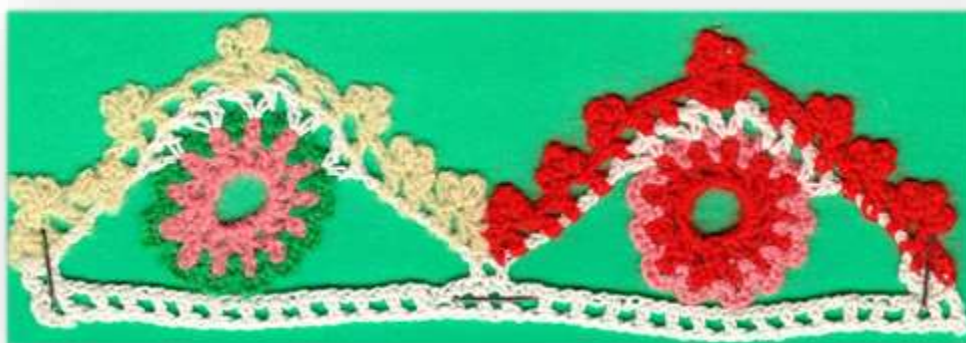

Muhu. UKU RKT – E 69-d

- Järgneval püitsil heegelda kõigepealt valmis rosetid.

- Real nr 5 heegelda sambad ümber roseti ahelsilmustest koosneva kaare.

Muhu. UKU MF - 16

